

REKENKAMER

Aan de raad van Overbetuwe

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum	Verzonden d.d.
		2023-004663	24 januari 2023	24 januari 2023
Onderwerp:		Behandeld door	Telefoonnummer	Bijlage(n): 2
Onderzoek ondersteuning volksvertegenwoordigers Overbetuwe		Annemarie Raijmakers	14 0481	

Geachte raads- en burgerleden,

Inleiding

Jaarlijks biedt ook de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) aan haar leden de mogelijkheid om tegen een zeer geringe bijdrage, deel te nemen aan een zogenaamd DoeMee-onderzoek. Wij hebben ervoor gekozen om hieraan deel te nemen, omdat het onderzoek volgens ons de gemeenteraad van Overbetuwe een goed inzicht geeft in de eigen ondersteuning en omdat deelname voor een zeer bescheiden prijs werd aangeboden. We merken hierbij op dat wij, op basis van de aangeleverde informatie, als commissie aansluitend zelf nog tot conclusies en aanbevelingen dienden te komen. In juli 2022 hebben wij u hierover geïnformeerd.

Onderzoeksvraag

Onder ondersteuning verstaan we in ieder geval de inrichting van de griffie, de mogelijkheid tot fractieondersteuning, de inrichting van de rekenkamerfunctie en de mogelijkheid tot ambtelijke bijstand en het volgen van opleidingsprogramma's.

De centrale onderzoeksvraag is: hoeveel is de raad bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven? Het gaat hierbij om vragen als: wat is het budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging beschikt? Wat wordt daaruit gefinancierd? Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen? Is dit de afgelopen jaren veranderd en wat zijn de redenen daarvan?

Onderzoeksaanpak

Aan het onderzoek hebben 70 gemeenten, zo'n 20% van de Nederlandse gemeenten, deelgenomen. De deelnemende gemeenten hebben aan de hand van een vragenlijst de voor het onderzoek noodzakelijke informatie aangeleverd. Deze informatie was voornamelijk kwantitatief van aard, zoals de hoeveelheid middelen die worden ingezet, het aantal raadsragen of het aantal ingezette uren aan ambtelijke bijstand. Aansluitend heeft er, ter duiding van het verzamelde materiaal, met een vertegenwoordiger van iedere gemeente een interview plaatsgevonden. In Overbetuwe was dit de raadsgriffier.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden van september t/m december 2022. De voorzitter van uw rekenkamercommissie was lid van de NVRK-begeleidingscommissie die het door PBLQ uitgevoerde onderzoek begeleidde.

Bevindingen

Het overall beeld is door het onderzoeksbureau PBLQ gepresenteerd in een verdiepende rapportage. Daarnaast is er per deelnemende gemeente een factsheet samengesteld met daarin de voor die gemeente relevante data. Beide documenten treft u bijgaand aan.

Conclusies

Op basis van de in deze twee documenten opgenomen bevindingen, komen wij tot de volgende conclusies. Daarbij hebben wij, net als in de factsheet rekening gehouden met de voor Overbetuwe te hanteren grootteklasse. Daarnaast hebben we gekeken in hoeverre de inzet van middelen in Overbetuwe afwijkt van het gemiddelde van de gemeenten in de voor Overbetuwe geldende grootteklasse.

1. Het voor de raadsgriffie beschikbare budget is (vergeleken met het voor deze gemeentegrootteklasse gemiddelde budget) iets hoger dan gemiddeld. Wij merken hierbij echter op dat Overbetuwe wat betreft inwonertal tegen de bovenkant van de grootteklasse aan zit en er gecorrigeerd daarvoor sprake lijkt van een gemiddeld budgetniveau.
2. De omvang van de raadsgriffie is met een formatieomvang van 4,0 formatieplaats een kwart groter dan het gemiddelde van de grootteklasse. Gecorrigeerd voor de positie van Overbetuwe binnen die grootteklasse lijkt er ook hier sprake van een gemiddelde formatieomvang.
3. Het gewicht van deze formatieomvang verdient echter nuanceren, gegeven de constatering dat deze 4,0 formatieplaats voor 1,5 fte bestaat uit secretariële ondersteuning, hetgeen twee keer zo veel is als het gemiddelde in de grootteklasse. Daar waar de gemiddelde raadsgriffie kan beschikken over 2,3 fte (plv.) raadsgriffier, commissie- en raadsadviseurs is er voor deze taken in Overbetuwe slechts 1,7 fte beschikbaar.
4. Overbetuwe kent een gemiddeld budget voor training en opleiding welke in 2021 een aanzienlijke onderbesteding kende.
5. De gemeenteraad van Overbetuwe kent geen budget voor onderzoek en advies en in 2022 evenmin voor communicatie.
6. De begrote middelen voor fractie-ondersteuning zijn zeer hoog (311%) vergeleken met de andere gemeenten in dezelfde grootteklasse, de besteding daarvan daarentegen zeer laag (11% van het budget).
7. De middelen ten behoeve van de rekenkamercommissie zijn 20% hoger dan het gemiddelde van de grootteklasse. Gecorrigeerd voor de positie van Overbetuwe binnen die grootteklasse lijkt er ook hier sprake van een gemiddeld budgetomvang.
8. Net als in de meeste andere gemeenten bestaan er in Overbetuwe geformaliseerde afspraken over het verlenen aan ambtelijke bijstand aan gemeenteraadsleden.
9. De gemeente Overbetuwe kent een voor deze gemeentegrootte gemiddeld aantal informatiebijeenkomsten en een iets lager aantal werkbezoeken per jaar.
10. Bij de ondersteuning aan de raad ligt de nadruk in Overbetuwe in sterke mate op de controlerende rol van de gemeenteraad (en minder op de kaderstellende rol).¹

De gemeenteraad van Overbetuwe neemt deel aan een voor deze grootteklasse gemiddelde hoeveelheid activiteiten en lijkt daarmee een 'gemiddelde gemeenteraad'. De gemeenteraad van Overbetuwe heeft tegelijkertijd de beschikking over een gemiddeld gebudgetteerde raadsgriffie met een ogenschijnlijke overmaat aan (secretariële) ondersteuning en een onderbezetting op de primaire griffietaken. Op zichzelf hoeft dit geen probleem te vormen, totdat dit leidt tot onvolkomenheden in de ondersteuning van de raad of tot kwetsbaarheden.

We merken op dat de gemeente Overbetuwe met haar ruim 48.000 inwoners een wat 'exotische positie' inneemt in de voor haar relevante grootteklasse '30.000-50.000 inwoners'. Overbetuwe zit

¹ Naar het oordeel van de geënuquêteerde(n).

daarmee namelijk heel dicht tegen de bovengrens van de grootteklasse aan. En aangezien middelen en formatie over het algemeen in belangrijke mate samenhangen met de omvang van de gemeente hebben we gemeend hiervoor bij een aantal bevindingen en conclusies dit te moeten vermelden of te corrigeren.

Aanbevelingen

Aansluitend op de conclusies komen wij tot de volgende twee aanbevelingen aan de gemeenteraad.

1. Ga met u zelf en met uw raadsgriffier in gesprek over de door u gewenste ondersteuning en pas daarop (desgewenst) de formatieomvang, de toedeling van taken en middelen aan.
2. Onderzoek in hoeverre er binnen het voor de griffie en raad beschikbare budget verschuivingen gewenst en mogelijk zijn. Neem daarbij de in de factsheet opgenomen data als oriëntatiepunt.

Met vriendelijke groeten,
namens de rekenkamercommissie,

drs. Harry Smeets, voorzitter

Bijlagen:

- Factsheet Overbetuwe
- Verdiepende rapportage